

RAPORT O SYTUACJI EKONOMICZNO-FINANSOWEJ SAMODZIELNEGO PUBLICZNEGO ZAKŁADU OPIEKI ZDROWOTNEJ

Podstawa prawna: art. 53a ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej (Dz.U.2016.0.1638)

I. Wybrane informacje o samodzielnym publicznym zakładzie opieki zdrowotnej.

1. Firma samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej

Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy im. ks. Jerzego Popiełuszki w Toruniu

2. Siedziba **Toruń**

3. Adres **ul. Ligi Polskiej 8**

4. Numer telefonu, faksu oraz adres poczty elektronicznej – tel/fax **56 657 42 90**

email: zpo@zpotorun.pl

5. Numer identyfikacyjny REGON **871219178**

6. Numer w Krajowym Rejestrze Sądowym - **0000009548**

7. Data wpisu i numer rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Nr wpisu 000000002599 data – 02.03.2000 r.

II. Analiza sytuacji ekonomiczno-finansowej za poprzedni rok obrotowy

Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej została opracowana w oparciu o teorię i zasady analizy wskaźnikowej, dostosowanej do warunków i specyfiki sektora ochrony zdrowia.

Raport sporządzono zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 roku w sprawie wskaźników ekonomiczno- finansowych niezbędnych do sporządzenia analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Przyjęto cztery obszary analizy:

- 1) zyskowności – zyskowności netto, zyskowności działalności operacyjnej, zyskowności aktywów,
- 2) płynności – bieżącej i szybkiej płynności,
- 3) efektywności – rotacji należności i rotacji zobowiązań,
- 4) zadłużenia – zadłużenia aktywów i wypłacalności.

Wskaźniki zyskowności

Podstawą oceny zyskowności gospodarczej jest wynik finansowy, który może być dodatni (zysk) lub ujemny (strata). Wskaźniki zyskowności są najbardziej syntetycznymi wskaźnikami efektywności i opłacalności działalności zakładu. Odzwierciedlają zdolność zakładu do wypracowania zysku z zaangażowanych kapitałów. ZPO osiągnęło w 2023 roku dodatni wynik finansowy co świadczy o racjonalnym gospodarowaniu. Należy jednak zauważyć, iż w przypadku zakładów opieki zdrowotnej, głównym celem nie jest maksymalizacja zysku, a sam fakt bilansowania się działalności.

Wskaźniki płynności

Wskaźniki płynności określają zdolność zakładu do terminowego regulowania zaciągniętych zobowiązań krótkoterminowych. Jeżeli poziom wskaźników obniża się, to występuje ryzyko utraty przez zakład zdolności do terminowego regulowania zobowiązań. Zbyt wysokie wskaźniki, mogą świadczyć o nieefektywnym gospodarowaniu posiadanymi środkami obrotowymi, takimi jak zapasy, należności lub środki finansowe.

ZPO uzyskało 25 pkt tj. maksymalną liczbę punktów, co świadczy o prawidłowym gospodarowaniu posiadanymi środkami obrotowymi.

Wskaźniki efektywności

Ważnym czynnikiem wpływającym na sytuację finansową zakładu jest sprawność jego działalności. Ocena sprawności działania zakładu obejmuje badania rotacji należności i zobowiązań. Wskaźniki te mogą sygnalizować ryzyko utraty płynności finansowej.

ZPO uzyskało 10 pkt tj. maksymalną liczbę punktów, co świadczy o stabilnej sytuacji zakładu pozwalającej na terminowe regulowanie zobowiązań.

Wskaźniki zadłużenia

Stabilność finansowa zakładu zależy w dużym stopniu od poziomu jego zadłużenia. W analizie wskaźnikowej samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej został wykorzystany wskaźnik zadłużenia aktywów, informujący, jaki jest udział zobowiązań w finansowaniu aktywów zakładu. Drugim wskaźnikiem wykorzystywanym w analizie zadłużenia jest wskaźnik wypłacalności opisujący zdolność zakładu do spłaty długu.

ZPO uzyskało 18 pkt na 20 możliwych. Zakład posiada zdolność do terminowego regulowania długu i posiada prawidłowe proporcje kapitału własnego i obcego biorących udział w finansowaniu zadłużenia zakładu.

Poniżej analiza sytuacji ekonomiczno-finansowej za 2023 rok przeprowadzona w oparciu o punktowe oceny przypisane poszczególnym wskaźnikom wyliczonym zgodnie ze sposobem określonym w/w rozporządzeniu.

**TABELA PODSUMOWUJĄCA WYNIKI OCENY SYTUACJI EKONOMICZNO-FINANSOWEJ
za 2023 rok**

Grupa	Wskaźniki	Wartość wskaźnika	Ocena uzyskana
I. WSKAŹNIKI ZYSKOWNOŚCI	Wskaźnik zyskowności netto (%)	5,13%	5
	Wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	4,81%	4
	Wskaźnik zyskowność aktywów (%)	7,59%	5
		I. Razem	14
II. WSKAŹNIKI PLYNNOŚCI	Wskaźnik bieżącej płynności	2,18	12
	Wskaźnik szybkiej płynności	2,04	13
		II. Razem	25
III. WSKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI	Wskaźnik rotacji należności (w dniach)	28	3
	Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	13	7
		III. Razem	10
IV. WSKAŹNIKI ZADŁUŻENIA	Wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	21%	10
	Wskaźnik wypłacalności	0,66	8
		IV. Razem	18
Łączna wartość punktów			67

Podsumowanie:

Podstawową działalnością ZPO jest działalność lecznicza polegająca na udzielaniu świadczeń pielęgnacyjno-opiekuńczych finansowanych ze środków publicznych.

W wyniku analizy wskaźników sporządzonej na podstawie sprawozdania finansowego za 2023 r. przy zastosowaniu metody punktowej uzyskano **67 punktów, co stanowi 95,71 % maksymalnej liczby punktów** możliwych do uzyskania. Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy posiada stabilną sytuację ekonomiczno-finansową.

III. Prognoza sytuacji ekonomiczno-finansowej na kolejne trzy lata obrotowe.

Opis przyjętych założeń.

ZPO jako samodzielny publiczny zakład jest podmiotem leczniczym udzielającym stacjonarnych całodobowych świadczeń zdrowotnych pacjentom niewymagających hospitalizacji, lecz z uwagi na stan zdrowia nie mogących samodzielnie egzystować. Świadczenia zdrowotne obejmują proces leczniczy, pielęgnację, rehabilitację, zapewnienie produktów leczniczych, wyrobów medycznych oraz zakwaterowanie i wyżywienie odpowiednie dla aktualnego stanu zdrowia. Finansowanie tych świadczeń jest z dwóch źródeł:

- Narodowy Fundusz Zdrowia,
- odpłatność pacjentów zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi.

Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie o działalności leczniczej. Prognoza na lata 2024-2026 została opracowana zgodnie z art. 52 ustawy o działalności leczniczej.

SPZOZ pokrywa z posiadanych środków i uzyskiwanych przychodów koszty działalności i reguluje zobowiązania. W prognozach sytuacji ekonomiczno-finansowej na kolejne trzy lata obrotowe założono utrzymanie stabilności ekonomiczno-finansowej i osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego.

Wskaźniki makroekonomiczne

Zgodnie z art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm). Minister Finansów przedstawia Radzie Ministrów założenia projektu budżetu państwa na rok następny, uwzględniające ustalenia oraz kierunki działań zawarte w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa. Plan ten określa wstępną prognozę podstawowych wielkości makroekonomicznych stanowiących podstawę do prac nad projektem ustawy budżetowej na rok następny.

W 2023 r. tempo wzrostu realnego PKB wyniosło 0,2%. Główną przyczyną spowolnienia gospodarczego było znaczne osłabienie dynamiki spożycia prywatnego wywołane inflacją i związanymi z nią konsekwencjami, czyli czasowym spadkiem płac realnych i zaostrzeniem polityki pieniężnej. Drugim czynnikiem był wyraźnie ujemny wkład zmiany zapasów do PKB. Natomiast w 2024 r. przewiduje się, że nastąpi ożywienie gospodarcze – wzrost PKB przyspieszy do 3,1%. Wpływ na to będzie miała spadająca inflacja (w ujęciu całorocznym), powrót do wyraźnie dodatniej dynamiki płac realnych wspieranej przez podwyżki płacy minimalnej oraz wynagrodzeń w sektorze publicznym. Czynnikiem dodatkowo pobudzającym wzrost PKB będą rozpoczęte realizacje inwestycji w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Inwestycje te będą znacząco stymulować gospodarkę również w 2025 r. Oczekuje się, że PKB zwiększy się wtedy o 3,7% i będzie to rok najszybszego tempa wzrostu w horyzoncie prognozy.

Przewidywany jest zgodnie z prognozą wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (w 2024 r. wyniesie 11,9%). W ujęciu realnym przeciętne wynagrodzenia wzrosną o 6,4%, w porównaniu do 0,9% wzrostu w roku ubiegłym. Wpływ na tak znaczący wzrost mają przede wszystkim podwyżki płacy minimalnej oraz wzrost wynagrodzeń w sektorze publicznym. W 2025 r. wynagrodzenia wzrosną o 7,1% czyli o 3 pkt. proc. powyżej prognozowanej inflacji. Inflacja według prezentowanego scenariusza, w 2024 r. wyniesie 5,2%, a w 2025 r. 4,1%. W pierwszej połowie bieżącego roku inflacja pozostanie na niskim poziomie, a następnie spodziewany jest jej wzrost wynikający z odmrożenia cen prądu i gazu dla gospodarstw domowych. W przedstawionej prognozie założono odmrożenie cen, bez uwzględnienia ewentualnych działań osłonowych w tym zakresie.

W latach 2026-2027 przewidywane tempo wzrostu PKB wyniesie odpowiednio 3,4% i 3,0%. Wpływ na to będzie miał popyt krajowy, wspierany przez dalsze wykorzystywanie środków z KPO i wysoką dynamikę inwestycji oraz prognozowane stopniowe wycofywanie się z restrykcyjnej polityki pieniężnej przy wyraźnie niższej inflacji. W horyzoncie prognozy przewiduje się utrzymanie stopniowego spadku inflacji. W 2026 r. średnioroczna inflacja wyniesie 3,3%, a w 2027 r. 2,5%. Popyt krajowy będzie wspierany przez dalsze wykorzystywanie środków z KPO i wysoką dynamikę inwestycji.

Ponadto zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wskaźnik minimalnych nakładów na finansowanie ochrony zdrowia (% PKB) będzie stopniowo ulegał podwyższeniu z 6,0% w 2023 r. do 6,2% w 2024 r., 6,5% w 2025 r., 6,8% w 2026 r., aż do osiągnięcia poziomu 7% PKB w 2027 r.

Założenia do prognozy przychodów i kosztów

Podstawą określenia prognozowanych przychodów ZPO jest plan finansowy na 2024 rok.

Prognoza przychodów na 2024 rok i lata następne została opracowana na podstawie planu rzeczowo-finansowego umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ). Przychody z NFZ stanowią ok. 80% przychodów ZPO. Wysokość kontraktu ma bezpośredni wpływ na kondycję finansową podmiotu.

W prognozie na 2024 rok założono zwiększenie wpływów z NFZ. Zwiększenie uwzględnia wzrost kontraktu z NFZ od lipca br. o kwotę uwzględniającą wdrożenie podwyżek dla pracowników zgodnie z ustawą o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych oraz pokrycie skutków inflacji. Do prognozy przychodów na lata 2024-2026 przyjęto, że w 2024 roku dotychczasowe zakresy działalności podmiotu będą kontynuowane. ZPO wystąpił do NFZ o zwiększenie kontraktu z 10 do 15 łóżek w ramach świadczeń dla pacjentów wentylowanych mechanicznie. Zakładamy wzrost kontraktu od 1 lipca 2024 r.

W prognozie uwzględniono przychody ze 143 łóżek.

Wykaz umów zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia na finansowanie świadczeń ze środków publicznych zawartych na dzień sporządzenia raportu to:

1. Umowa o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień zawarta do 31.12.2024 r. w zakresie:
  - świadczenia opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne dla dorosłych - dla 60 pacjentów,
  - świadczenia dzienne psychiatryczne geriatryczne – dla 35 pacjentów.
2. Umowa o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze w ramach opieki długoterminowej zawarta do 31.12.2024 r. w zakresie:
  - świadczenia w zakładzie pielęgnacyjno – opiekuńczym/opiekuńczo-leczniczym – 68 łóżek,
  - świadczenia dla pacjentów wentylowanych mechanicznie – 15 łóżek – wzrost o 5 łóżek.

W prognozie przychodów z NFZ uwzględniono wzrost ceny świadczenia o kwotę zabezpieczającą wdrożenie podwyżek dla pracowników o 1 lipca 2023 r. oraz wskaźnik inflacji.

Dodatkowo w przychodach ujęto:

- ustawową odpłatność pacjentów za pobyt w ZPO (tj. 70% dochodów netto). Do prognozy przyjęto przychody o 12% wyższe w stosunku do 2023 roku tj. o wskaźnik waloryzacji emerytur,
- odpłatność w wysokości 300 zł od opiekuna pacjenta tytułem dofinansowania kosztów żywienia i zakwaterowania pacjentów ZPO.

Prognoza kosztów na 2024 rok i lata następne została oparta na przyjętym planie finansowym na rok 2024. Prognozowane koszty są niższe od prognozowanych przychodów. Założono w prognozie osiągnięcie przez ZPO dodatniego wyniku finansowego.

Do prognoz kosztów przyjęto następujące założenia:

- koszty pracy pracowników zatrudnionych na umowę o pracę ustalono biorąc pod uwagę obowiązujący Regulamin Wynagrodzeń, zawarte porozumienia dotyczące wzrostu płac i ustalenia minimalnego wynagrodzenia zasadniczego pracowników ochrony zdrowia oraz zawarte umowy cywilnoprawne,
- koszty stałe funkcjonowania podmiotu ustalono w oparciu o obowiązujące stawki na dzień 1 stycznia 2024 r.,
- w pozostałych kosztach założono wzrost rok do roku o wysokość wskaźnika inflacji.

**TABELA PODSUMOWUJĄCA WYNIKI OCENY SYTUACJI EKONOMICZNO-FINANSOWEJ -
PROGNOZA NA LATA 2024 - 2026**

Grupa	Wskaźniki	2024		2025		2026	
		Wskaźnik	Ilość punktów	Wskaźnik	Ilość punktów	Wskaźnik	Ilość punktów
I. WSKAŹNIKI ZYSKOWNOŚCI	Wskaźnik zyskowności netto (%)	3,78%	4	2,27%	4	2,40%	4
	Wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	3,48%	4	2,06%	3	2,21%	3
	Wskaźnik zyskowność aktywów (%)	6,23%	5	4,17%	5	4,87%	5
	Razem		13		12		12
II. WSKAŹNIKI PŁYNNOŚCI	Wskaźnik bieżącej płynności	2,64	12	2,56	12	2,70	12
	Wskaźnik szybkiej płynności	2,48	13	2,34	13	2,49	13
	Razem		25		25		25
III. WSKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI	Wskaźnik rotacji należności (w dniach)	27	3	26	3	26	3
	Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	13	7	12	7	11	7
	Razem		10		10		10
IV. WSKAŹNIKI ZADŁUŻENIA	Wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	21%	10	22%	10	21%	10
	Wskaźnik wypłacalności	0,53	8	0,51	8	0,45	10
	Razem		18		18		20
Łączna wartość punktów			66		65		67

TABELA PUNTÓW OGÓŁEM ZA LATA 2023-2026

Wskaźniki	2023	2024	2025	2026
-----------	------	------	------	------

Wskaźnik zyskowności netto (%)	5	4	4	4
Wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej (%)	4	4	3	3
Wskaźnik zyskowność aktywów (%)	5	5	5	5
Wskaźnik bieżącej płynności	12	12	12	12
Wskaźnik szybkiej płynności	13	13	13	13
Wskaźnik rotacji należności (w dniach)	3	3	3	3
Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	7	7	7	7
Wskaźnik zadłużenia aktywów (%)	10	10	10	10
Wskaźnik wypłacalności	8	8	8	10
RAZEM	67	66	65	67

Podsumowanie

Podstawową działalnością samodzielnego zakładu opieki zdrowotnej jest działalność lecznicza polegająca na udzielaniu świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej nie jest jednostką nastawioną na osiągnięcie zysku.

Zasadniczym celem działania ZPO jako podmiotu leczniczego, realizującego usługi w całości finansowane lub dofinansowane ze środków NFZ jest zaspokajanie w sposób ciągły i trwały potrzeb obywateli w zakresie gwarantowanych przez Państwo, świadczeń pielęgnacyjno – opiekuńczych realizowanych w ramach opieki długoterminowej.

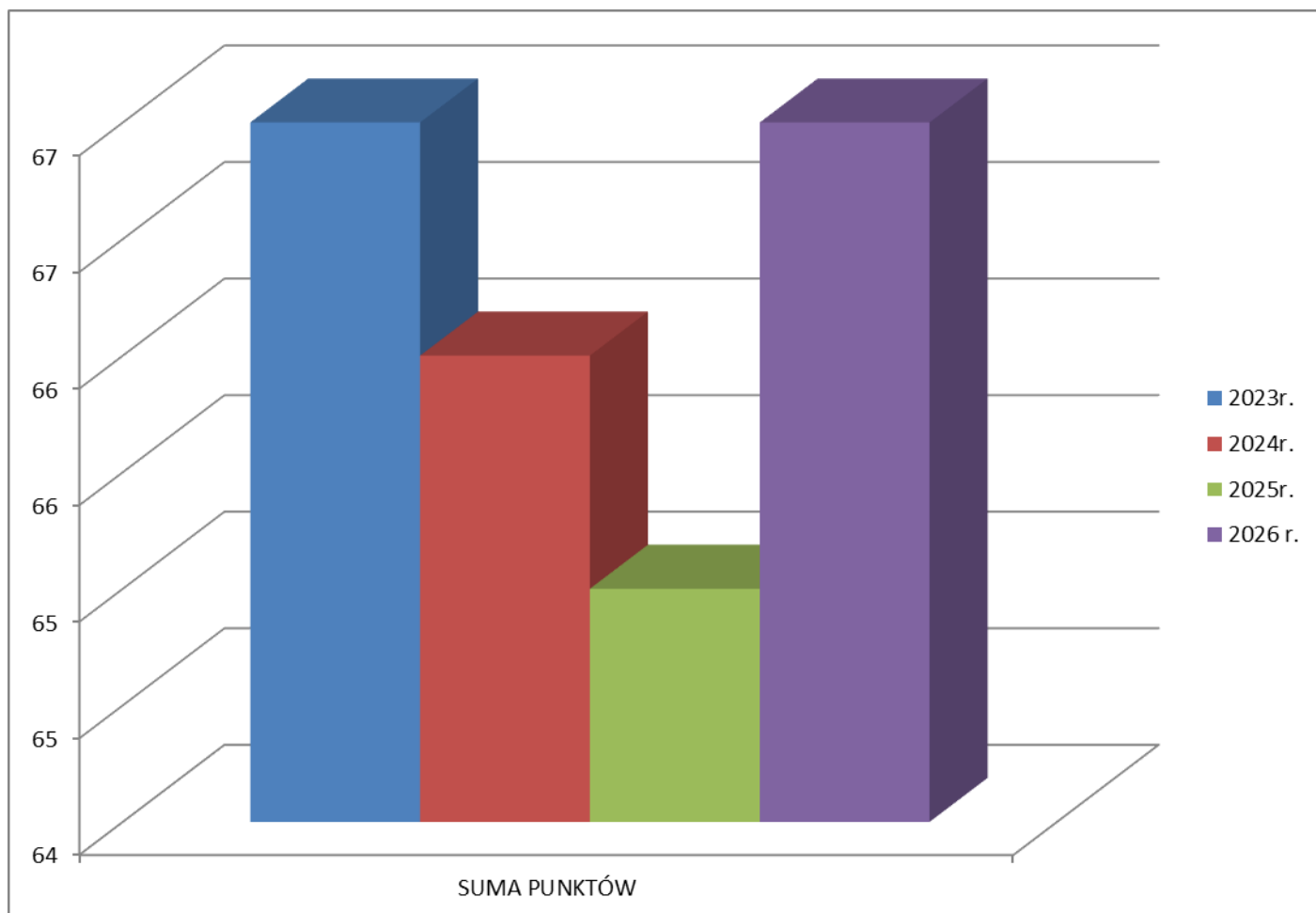
W wyniku sporządzonej analizy wskaźników na podstawie sprawozdania finansowego za 2023 r. i prognozy sprawozdań finansowych na lata 2024-2026 przy zastosowaniu metody punktowej, uzyskano 67 pkt w 2023 roku i od 66 – 67 pkt w latach 2024-2026, co stanowi 95,71 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania.

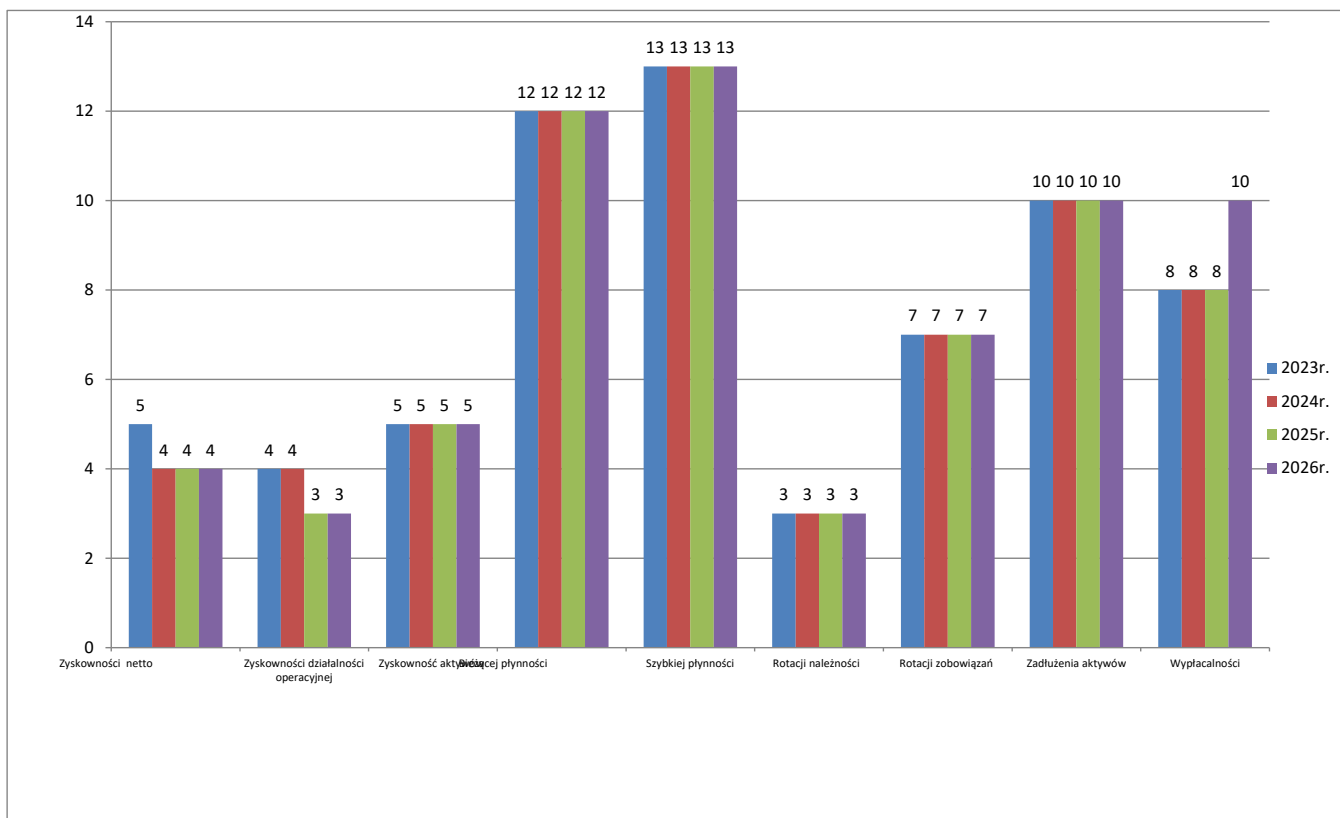
Z przedstawionej analizy wynika, że Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy zachowuje stabilizację ekonomiczno-finansową. Zapewniona jest płynność finansowa.

Dane do wykresów

Wskaźniki	2023	2024	2025	2026
Zyskowności netto	5	4	4	4
Zyskowności działalności operacyjnej	4	4	3	3
Zyskowność aktywów	5	5	5	5
Bieżącej płynności	12	12	12	12
Szybkiej płynności	13	13	13	13
Rotacji należności	3	3	3	3
Rotacji zobowiązań	7	7	7	7
Zadłużenia aktywów	10	10	10	10
Wyplacalności	8	8	8	10
RAZEM	67	66	65	67

Wskaźniki	2023	2024	2025	2026
SUMA PUNKTÓW	67	66	65	67

III. Informacja o istotnych zdarzeniach mających wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową.

- 1. Wzrost cen energii i gazu oraz kosztów usług obcych.** Na wzrost kosztów usług obcych wpływa wzrost minimalnego wynagrodzenia.
- 2. Istotnym zdarzeniem mającym wpływ na sytuację finansową są narzucone regulacje płacowe tj.:**

Podwyższenie minimalnego wynagrodzenia zgodnie z ustawą o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Wynagrodzenie zasadnicze ustala się jako iloczyn współczynnika pracy określonego w załączniku do ustawy i kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym ustalenie, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Takie rozwiązanie wprowadza mechanizm corocznej automatycznej waloryzacji minimalnych kwot wynagrodzeń zasadniczych określonych w ustawie.

- 3. Brak regulacji prawnej w zakresie niedoszacowania rzeczywistych kosztów zakwaterowania i wyżywienia ponoszonych przez pacjentów.**

Zgodnie z art. 18 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, osoba przebywająca w zakładzie opiekuńczo-leczniczym ponosi koszty wyżywienia i zakwaterowania. Zgodnie z wytycznymi ustawowymi wysokość opłaty

ustala się w wysokości 250% najniższej emerytury, z tym że opłata nie może być wyższa niż kwota odpowiadająca 70% miesięcznego dochodu netto pacjenta. Z uwagi na niskie dochody pacjentów pobierane opłaty nie pokrywają rzeczywistych kosztów pobytu pacjenta w ZPO.

4. Deficyt kadr medycznych

Deficyt pielęgniarek spowodowany jest głównie starzeniem się kadr, odpływem pielęgniarek do dużych miast i za granicę, złe warunki pracy i płacy oraz zbyt niskie - w porównaniu do obciążeń fizycznych i/lub psychicznych wynagrodzenia. W latach 2024 – 2026 wiek emerytalny w ZPO osiągnie 9 pielęgniarek. Obecnie obserwujemy problem w pozyskaniu nowego pracownika na to stanowisko. W najbliższych latach zabezpieczenie opieki w ZPO przez pielęgniarki może stanowić duże wyzwanie dla placówki. Ponadto brak na rynku pracy lekarzy z określoną specjalizacją np. anestezjolog, pulmonolog.